

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

PRÓBAÉRETTSÉGI

a 2018/2019-es tanévben

TESZT MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvasson el minden feladatot, értelmezze őket, majd gondolkodjon el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írjon olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszai érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnia, kiegészítenie kell a megadott szöveget, ne használjon rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írja ki (pl. magy. ny. helyett magyar nyelv; irod. helyett irodalom; ált. helyett általános). Ott engedélyezett a rövidítések használata, ahol a feladat erre utasít. A szófajtani és a mondattani elemzéseknél a tanult rövidítések elfogadhatók.
- A tesztet golyóstollal kell kitöltenie (csak a kidolgozásnál használhat ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítania vagy áthúznia.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írjon semmit! Ide írják majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írjon!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végez, csendben hagyja el a termet, hogy ne zavarjon másokat!

Sok sikert a munkához!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

1. Figyelmesen olvasd el a szövegeket, majd kösd össze a stílusuk megnevezésével!

1.	Kedves Marika! Szombaton este hét órától tartom a búcsúestem a központi klubban. Hétfőn kora hajnalban utazom fel Pestre, addig már nem lesz alkalmunk találkozni. Szeretném, ha Te is ott lennél szombat este! Szeretettel várlak! Barátnőd: Anna		szépirodalmi stílus
2.	A nasztiák vagy nasztiás mozgások az ingerek irányától függetlenül jönnek létre. A mozgás irányát a mozgó szerv anatómiai felépítése szabja meg. Nasztiás mozgásokat általában a dorziventrális (kétoldalú) szimmetriájú szervek végeznek.		tudományos stílus
3.	Amennyiben felszólításom ellenére a fizetési kötelezettségének a megszabott határidőn belül nem tesz eleget, úgy jogi útra terelem az ügyet. Ebben az esetben azonban a tőketartozáson kívül a kamatok, az eljárási és ügyvédi költségek megfizetése is Önt terheli.		levélstílus
4.	Bóbita, Bóbita táncol, körben az angyalok ülnek, béka-hadak fuvoláznak, sáska-hadak hegedülnek.		hivatalos stílus

2. Figyelmesen vizsgálj meg az alábbi szövegrészletet, amely Rick Riordan A villámtolvaj Percy Jackson és az olimposziak című regényének a végén található!

FÜGGELÉK - KISLEXIKON

A könyvben szereplő mitológiai nevek és kifejezések

Ambrózia — Az istenek eledele

Aphrodité — A tenger habjaiból kiemelkedő, a szerelem, a szépség és a gyönyör istennője a görög mitológiában. A mítosz szerint akkor született, amikor Kronosz kardjával kasztrálta apját, Uranoszt. Ettől a tenger habot vert és hullámzott, és a habokból kagylóhéjon kelt ki Aphrodité, akinek szépsége elvakította az Olümposzt. Az istennő neve is születésére utal, hiszen az „aphrosz” szó görögül habot jelent.

Apollón — Zeusz és Létó gyermeke, Artemisz ikertestvére. A rend, a ragyogó Nap, a költészet, a jóslás, a zene, a tánc, a művészetek, az ijaszat és a gyarmatosítás Istene. Ő a csordák és nyájak őrzője is. Gyakori jelzője a *Phoibosz* azaz ragyogó, fénylő. A pestis istene is, és gyakran tisztelték benne a patkányok és a sáskák pusztítóját. Gyakran a halál isteneként is feltűnik, hiszen tegezéből olyan nyilakat lőtt ki, amelyek pestist és dögvészt hoztak a vidékre. Mégis ő a gyógyítás istene is, aki megtisztította a bűnös lelkeket, ha arra érdemesnek találta az illetőt.

Arachné — Arachne kihívta Athéné istennőt, versenyezzen vele, és így állapítsák meg, ki az ügyesebb a szövésben. Arachne győzött, de az istennő pókká változtatta, megátkozta, hogy mindig pókhálót szőjön.

A könyv melyik szerkezeti egységének felel meg ez a szövegrészlet? Karikázd be a helyes választ!

szövegtest, tárgymutató, lábjegyzet, utószó

3. Figyelmesen olvasd el a szöveget, és felelj a kérdésekre!

Melyik a világ legnagyobb élőlénye? A kék bálna. A maga 150 tonnájával? Nem. Nem? Maximum a legnagyobb ma élő állat lehet, de korántsem a legnagyobb ma élő élőlény. Akkor mi lehet az? A világ legnagyobb élőlényének a súlya 40 db kifejlett kék bálna súlyával vetekszik. Van egyáltalán ekkora élőlény a világon? Nos, van... Csak nem a Hyperion névre keresztelt, több mint 115 m magas örökzöld mamutfenyő? Nem, mert az csak a legmagasabb, és nem a legnagyobb élőlény a Földön. Szabad a gazda! A Pando. A panda? Nem: a Pando. Így nevezik azt a Utah államban, tehát az USA-ban található erdőt... Hogy lehet egy erdő a világ legnagyobb élőlénye? Úgy, hogy az erdő minden egyes fája egy klón, azaz pontos másolata annak a már régen kipusztult fának, melyből az egész erdő sarjadt. Nem értem. A Pandot, azaz az erdőt csak egyetlen fafaj alkotja, az amerikai rezgőnyár, ezért hívják még úgy is, hogy a „Rezgő Óriás” (The Trembling Giant). Számtalan erdő van még a világon, amit egyetlen fafaj alkot, nem? Igen, de ennek az erdőnek a fái nem magról szaporodtak, hanem annak a bizonyos első fának a gyökereiből sarjadtak. És minden egyes újabb példány gyökérsarjából lesz, óriási közös gyökérhálózatot alkotva a föld alatt. Tehát az egész erdő felfogható egyetlen élőlényként, hiszen egyetlen fa gyökeréből sarjadt mindegyik, és a kiterjedt gyökérsarjban keresztül szoros, mondhatni, elválaszthatatlan kapcsolatban vannak egymással, azaz felfoghatjuk úgy is, hogy minden egyes fa egyetlen nagy élőlény része. Ráadásul, az erdő minden egyes fája genetikailag teljesen azonos, mivel a fák, ahogy mondtam, csak klónok, egymásból sarjadnak sok ezer év óta. Így nem csak a legnagyobb, de a legöregebb élőlénynek is a Pando számít a világon. (nyilvános Facebook-bejegyzés)

1. Melyik a legnagyobb ma élő állat a világon?

2. Melyik a legmagasabb élőlény a világon?

3. Melyik a legnagyobb élőlény a világon?

4. Melyik a világ legöregebb élőlénye?

4. Alkoss nyelvtanilag helyes mondatokat az alábbi szóсорokból! Figyelj a mondatzáró írásjelre is!

a) filmet, láttad, már, -e, az, új:

?

b) fejezned, kell, porszívózást, be, a:

!

5. Az alábbi mondatok egy-egy helyesírási szabályt tartalmaznak. A kiemelt szavak közül ki kell választanod azt, amelyik szerinted a szabályba tartozó helyes kifejezés. A szópárok közül karikázd be a helyes választ!

a) 153. Mind a családneveket (vezetékneveket), mind az utóneveket (keresztneveket) **nagy/kicsi** kezdőbetűvel írjuk.

b) 170. Az állatok tulajdonnevét **nagy/kicsi** kezdőbetűvel írjuk.

c) 186. Az intézménynevek – néhány esetet nem számítva – több szóból állnak. Ezek összetartozását, a név kezdetét és végét az alkotóelemek **nagy/kicsi** kezdőbetűs írása jelzi.

d) 193. Gyártmányoknak, termékeknek, készítményeknek márkanevként használt elnevezésében minden tagot **nagy/kicsi** kezdőbetűvel írunk.

6. Figyelmesen olvasd el Matula bácsi Gyulának szóló tanácsait!

Jól figyelj ide, fiam... korlátokat nem szabok, mert annyi eszed már lehet, hogy nem méggy fejjel a falnak. Ha tehát bevered a fejed, a te dolgod, ha bajba kerülsz, magadnak kell kilábalnod, mert esetleg nem lesz melletted senki. Annyira vállalkozz, amennyit elbírsz, és nekem hiába nyivákolysz, ha elvágod a kezed, vagy elrontod a gyomrod. Ez mind a te magánügyed. Úgy vélem: csak így tanulsz meg a magad lábán járni, és pontosan rájössz majd, hogy mit lehet és mit szabad. Írd ki Matula bácsi szavai szerint, hogy milyen szabályokat kell betartania a fiúnak! Formálj 3 mondatot a tanácsaiból! Figyelj a helyesírásodra, a mondatzáró írásjelre!

1. _____

2. _____

3. _____

7. Jelöld függőleges vonallal a szótő és a toldalék határát az alábbi szavakban! Írd ki a szóelemeket a megadott minta szerint!

Pl. hajnal|ban = hajnal + -ban

diákkal = _____

délig = _____

vigyázz = _____

írná = _____

8. Húzd alá az alábbi szövegben az egyszerű mondatokat!

A Túl a Maszat-hegyen című történet hőse, Muhi Andris nem is sejti, mire vállalkozik, mikor elindul a Maszat-hegyen túlra, hogy meglátogassa régen látott jó barátját. Maszat Jankát, Makula bácsit, Szösz nénét és a Maszat-hegy többi békés lakóját ugyanis nagy veszedelmek fenyegetik. A Partvis Attila vezette barbár takarítók több házban rajtaütésszerűen kitakarítanak. A gonosz Paca cár, a Maszat-hegyi trónbitorló pedig ördögi tervet eszelt ki, hogy az egész világot telepacázhassa. Muhi Andris azonban Badarországon át eljut a Maszat-hegyen túlra, ahol mindenkivel szembeszáll, és számos titokra fény derül.

9. Olvasd el a szövegeket! Állapítsd meg, melyik nyelvi rétegből valók az alábbi részletek!

A) A gímszarvas párzási időszakát nevezzük szarvasbögésnek. A szarvasbika jellegzetes hangja a tehenek terelgetését szolgálja, és jelzés a többi bikának arról, hogy ki a hárem ura. A szarvasbögés a vadászember egyik legkedvesebb ünnepnapja. A gímszarvas bika jelzi a többi bikának a tehenek feletti kizárólagos szaporodási jogát. Így a bögés alapján a bikák információt szereznek egymás testi erejéről, elszántságáról és nem utolsó sorban pozíciójukról. A bögés tehát már egyfajta versengés a bikák között. (erdeipogramok.hu)

B) Vasútnál dőgoztunk, vonatot pakoltunk, osztán sok ezer birkát raktunk be. Én is levágtam egy combját, más is, csináltam belőle birkapörköltet. Egen, de sűrgettük egymást, hogy megvan-e mán, hát én is levettem a tűzről, nagyon faggyús vót, mert ott nem olyan a birka, mint nálunk, olyan faggyúja van, mint a tenyerem, szomjas vótam rá, ittam a hideg vizet, negyvenhét fok vót a legenyhébb, beteg lettem tülle, az orvos azt mondta: összerántotta bennem a faggyút, megfagyasztotta, no - csak négy hónapig nyomtam az ágyat, fejtífuszt kaptam. (Móricz Zsigmond: Pillangó)

Írd az alábbi vonalakra a megfelelő részlet kezdőbetűjét! (Az egyik nyelvi réteg előtti vonal üresen marad!)

Nyelvjárás: _____

Szaknyelv: _____

Diáknyelv: _____

10. Az alábbi szavakban húzd alá a **mély** hangrendű **magánhangzókat**!

szomszéd, utas, áll, teniszütő, ikerszó, hús, ökör

11. Írd ki a birtokos jelzős szószerkezetet Juhász Gyula versrészletéből!

Milyen volt hangja selyme, sem tudom már,
De tavaszodván, ha sóhajt a rét...

Birtokos jelzős szószerkezet: _____.

12. Hangalak és jelentés viszonya alapján határozd meg az alábbi szósort! Karikázd be a helyes a választ!

mosolyog, somolyog, bazsalyog, derül, vigyorog

- a) azonos alakú szavak
- b) hasonló hangalakú szavak
- c) rokon értelmű szavak
- d) többjelentésű szavak

13. Töltsd ki a táblázatot!

arról, azonban, barátság, mossátok, sálja, Péterrel

Írásban jelölt teljes hasonulás	Írásban nem jelölt teljes hasonulás	Összeolvadás	Képzés helye szerinti részleges hasonulás

14. Oldd meg az alábbi feladatokat!

Véget vetett a **bizonytalanságnak**, bánatnak, félelemnek.

1. Karikázd be a helyes választ!

A kiemelt mondatrész: a) okhatározó b) célhatározó c) állandó határozó

2. Húzd alá a helyes állítást!

A mondatban az egyik mondatrész halmozott. IGAZ - HAMIS

15. Figyelmesen olvasd el a szövegeket! Válaszd ki az alábbi két megnevezés közül, hogy melyik szöveghez illenek, és írd a megfelelő szöveg alá!

írásbeli irodalom, szóbeli irodalom

Mint ha pásztortűz ég őszi éjszakákon. Messziről lobogva tenger pusztaságon: Toldi Miklós képe úgy lobog fel nékem Majd kilenc-tíz ember-öltő régiségben. Rémlík, mintha látnám természetes növését, Pusztító csatában szálfá-öklelését, Hallanám dübörgő hangjait szavának, Kit ma képzelnétek Isten haragjának.	Rózsa, rózsa, labdarózsa levele. Csak egy legényt neveltek a kedvemre. Azt is azért nevelték a kedvemre, kék a szeme, göndör haja fekete. Alig várom, hogy a nap lenyugodjon, hogy az égen páros csillag ragyogjon. Ragyogj, csillag, páros csillag sokáig, kísérj el a szeretőm kapujáig.
1.	2.

16. Határozd meg a rímet és a rímképletet!

Gyöngy a csillag, úgy ragyog,
gyöngyszilánkokként potyog,
mint a szőlő, fürtösen,
s mint a vízcsepp, hűvösen. (József Attila)

a) Rímképlet: _____.

b) A rím megnevezése: _____.

17. Olvasd el figyelmesen az alábbi versrészletet, majd karikázd be a helyes válasz előtti betűt!

Ezer zsibbadt vágyból miért nem lesz

Végül egy erős akarat?

Hiszen magyar, oláh, szláv bánat
Mindigre egy bánat marad. (Ady Endre)

A részletben kijelölt stilisztikai eszköz, alakzat:

- a) ellentét
b) költői kérdés
c) ismétlés
d) alliteráció
e) refrén

18. Olvasd el az alábbi szöveget, majd oldd meg a feladatot!

A juhászbojtár elveszíti a rábízott nyáj nagy részét, míg a patakban ruhát mosó kedvesével, a falu árvájával tölti idejét. A gonosz mostoha megfenyegeti a szerelmeseket. Sok szenvedés után a főhősök Tündérországra találkoznak.

Az eredeti szöveg szerzője : _____, címe: _____.

Az eredeti szöveg műneme: _____, műfaja: _____.

19. Figyelmesen tanulmányozd a szövegeket, majd oldd meg a feladatokat!

	<p>Az vagy nekem, mint testnek a kenyér S tavaszi zápor fűszere a földnek; Lelkem miattad örök harcban él, Mint fősvény, kit pénze gondja öl meg;</p> <p>Csupa fény és boldogság büszke elmém, Majd fél: az idő ellop, eltemet; Csak az enyém légy, néha azt szeretném, Majd, hogy a világ lássa kincsemet;</p> <p>Arcod varázsa csordultig betölt S egy pillantásodért is sorvadok; Nincs más, nem is akarok más gyönyört,</p> <p>Csak amit tőled kaptam s még kapok. Koldus-szegény királyi gazdagon, Részeg vagyok és mindig szomjazom.</p>
<p>1. Írd a vonalra, hogyan nevezzük az ilyen versformát! _____</p>	<p>2. Írd a vonalra, hogyan nevezzük az ilyen versformát! _____</p>

20. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

Beszédhibász, az egyiptomi főpap

Ízisz, Ozirisz,
jól halad a piramisz,
nemcsak kő van, iram isz:
egész nap harszog a rabszolga-kórusz:
egy, kettő, Hó-rusz!

(Orbán Ottó)

Karikázd be a **helyes** állítások előtti betűt!

- A szövegnek a beszélője Orbán Ottó.
- A szövegnek elbeszélője van.
- A szövegnek lírai beszélője van.
- A szöveg humoros hangulata az istenek nevére való rájátszásból is ered.

A magyar nyelv és irodalom teszt eredményei

Megjegyzés: a tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!

A teszt összpontszáma

(0-tól 20-ig)

		,	
--	--	---	--

Bizottság:

1. _____

2. _____

3. _____

Ellenőrizte:

4. _____

A feladatok pontszámai

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	